

קרן מנדל-ישראל
יחידת בוגרי מנדל

חוברת פעילות תשע"ב 2011-2012

בוגרים יקרים,

שנת תשע"א הייתה נדבך נוסף בתהליך ארוך שבמסגרתו פועלת יחידת הבוגרים לקידום ולפיתוח המקצועי של בוגרי ומסיימי תכניות מנדל, מן ההיבט האישי ומן ההיבט הקהילתי. השנה המשכנו לפתח ולעצב מודלים מקצועיים הייחודים לעבודה עם בוגרים בשטח. במהלך השנה ניתן ייעוץ אישי לבוגרים ונערכו מפגשים אישיים של צוות היחידה עם בוגרים רבים. כמו כן התקיימו ייעוצים קבוצתיים דוגמת תכנית הכשרה לקבוצת בוגרים, אשר העניקה למשתתפים כלים לעבודה כמנחים בשיטות עבודה בקבוצות גדולות ואף אפשרה להם להתנסות בכלים הללו. בשנה החולפת התבטאה השותפות עם הבוגרים בהקמת שולחן עגול בנושא מנהיגות דתית-רוחנית, בתכניות המשך ובמפגשי למידת עמיתים משותפת של בוגרי מחזורים שונים, וביניהם מחזורי יד-טו, טז, יז. כמו כן הרחבנו את השותפויות עם ארגונים אקדמיים, קיימו מפגשים עם אנשי מקצוע ועם מרצים בינלאומיים, והדגשנו יצירת שותפויות עם בוגרים.

יחידת הבוגרים מיישמת הלכה למעשה מדי יום את מטרת-העל שקרן מנדל הציבה לעצמה: פיתוח פרופסיונלי ומינוף יכולתם של הבוגרים באמצעות: יצירת שותפות מקצועית ארוכת טווח עמו; יצירת מיזמים משותפים, פעילויות וליווי; ייעוץ ותמיכה מקיפים לבוגרי ומסיימי תכניות מנדל השונות באשר הם. אלו באים לידי ביטוי בחוברת הפעילות ברובד הקהילתי וברובד האישי כאחד.

בחודשים הקרובים יושק אתר האינטרנט החדש של היחידה. האתר יהיה אינטראקטיבי ותוכלו לקחת באמצעותו חלק פעיל בפעילויות היחידה. באתר החדש יוקדש לכל בוגר דף אישי שבו יוכל הבוגר לשתף את הקהילה כולה בעשייתו האישית, המקצועית והארגונית. אנו מזמינים אתכם להשתמש באתר הן לצורך שיתופנו בידע ובעשייה המקצועית שלכם, והן לצורך היחשפות לפעילותם של בוגרים אחרים ולידע המתהווה בקהילה.

בימים אלה אנו נערכים לקראת כנס בוגרי מנדל לחינוך וחברה לשנת 2011 שכותרתו "זהות מקצועית". הכנס יתקיים בכפר המכביה ביום חמישי, כו בכסלו תשע"ב, 22.12.2011.

”מפעלנו הפילנתרופי מתאפיין
במחוייבותינו להשקיע באנשים
שיש בהם הרוח, הכוח והשאיפה
לשנות את העולם”

ג'ק ג'וזף ומורטון מנדל

כחלק מתהליך ארוך טווח להבניית קהילת בוגרי ומסיימי תכניות מנדל כקהילה לומדת, אנו מעמיקים בלמידת המושג ”קהילת מעשה” (community of practice) ובוחנים את התאמתו לחיי הקהילה ולארגונים שבהם פועלים הבוגרים. בכנס הבוגרים ובמהלך שנת תשע”ב בכוונתנו לחשוף את בוגרינו לתכנים אלו ולבחון יחד עמם אפשרויות לפיתוח כיוונים אלה.

במהלך תשע”א נפגשנו עם כמאה בוגרים בקירוב, במסגרת ייעוץ הניתן לבוגרים בשטח. מפגשים אלו תועדו ומלמדים על האתגרים המשותפים הניצבים לפני חברי קהילת מנדל ועל דרכיהם הייחודיות להתמודדות עמם. במהלך תשע”ב בכוונתנו לסכם את תוצרי המפגשים, ובכלל זאת למפות את מקרי הבוחן ואת דרכי ההתמודדות של הבוגרים עם האתגרים העומדים בפניהם. כך אנו מקווים לבטא את העשייה המבורכת בשטח ב”שפה המנדלית” המשותפת לכולנו ולהבנות באמצעותה ידע ייחודי לקהילת מנדל.

בשנה הבאה עלינו לטובה אנו מבקשים להרחיב את שיתוף הפעולה בין יחידת הבוגרים, בוגרי התכנית לסגל בכיר במשרד הרווחה ובוגרים הפועלים בשדה הרווחה בניסיון ליצור דו-שיח פורה ולעסוק באופן מעמיק יותר בסוגיות ליבה הקשורות לחברה ולרווחה בישראל.

אנו שבים ומזמינים אתכם, הבוגרים, לרקום אתנו יחד פעילויות ומודלים חדשים ולקחת חלק פעיל בכל פעילויות היחידה. כך תוכל היחידה להמשיך ולשמש בית מקצועי חם הפועל לקידום התפתחותם המקצועית של בוגרי מנדל. יחדיו נרים תרומה חשובה לחינוך ולחברה בישראל.

אתכם בכל עת,

צוות יחידת בוגרי מנדל

תהליכי הפלקציה

תוכן העניינים

6..... **פיתוח מקצועי ברובד הקהילתי**

6..... שולחנות עגולים.....

13..... מודל ייעוץ עמיתים.....

14..... שותפויות עם ארגונים, עם אנשי מקצוע ועם מרצים בינלאומיים.....

21..... קהילה מנדלית לומדת: תכניות המשך.....

22..... מועדון ארוחת הבוקר.....

25..... בוגר מארח.....

26..... כנס בוגרי מנדל לחינוך וחברה.....

30..... **פיתוח מקצועי ברובד האישי**

30..... ייעוץ אישי.....

33..... מפגשים אישיים בשטח.....

34..... מיזמים משותפים.....

37..... מחזון ליום-יום.....

37..... ועדות ערר.....

38..... צוות יחידת בוגרי מנדל.....

פיתוח מקצועי ברובד הקהילתי

« שולחנות עגולים

השולחנות העגולים מאפשרים לכל בוגר ליזום דיון בסוגיה חינוכית-חברתית במסגרת קבוצת חקר, במטרה להעלות את הסוגיה על סדר היום בקהילה ובציבור ולקדם את הדיון בה. קבוצת החשיבה מתקיימת בהשתתפות בוגרים ומומחים מן השורה הראשונה בתחום, בניסיון לשלב בין תאוריה מעמיקה לבין ניסיון מעשי עשיר.

השולחן העגול מזמין בוגרים ועמיתים לפתח תהליך חקר והתמחות בתחום עשייה ייחודי, להוביל תהליך כוללני וליצור רישות מקצועי בעזרת המומחים בתחום. תוצר התהליך יכול להיבט תאורטיים ויישומיים במענה על סוגיות חינוכיות חברתיות בוערות.

בשנה החולפת פעל שולחן עגול בהובלתם של ד"ר חנה קהת, בוגרת מחזור א בבית הספר למנהיגות חינוכית, והרב שמואל סלוטקי, בוגר מחזור יח בבית הספר למנהיגות חינוכית, שהתמקד במנהיגות דתית ורוחנית. מנהיגות זו אחראית במידה רבה לתהליכים חברתיים מכריעים בחשיבותם ברחבי עולם. במדינת ישראל שאלת הכשרתה של המנהיגות הדתית והרוחנית רלוונטית לא רק בעבור קהילותיהם של אותם מנהיגים אלא בעבור כלל החברה בת ימינו. זאת בעיקר לנוכח העובדה שהמנהיגות הדתית והרוחנית קיימת בזירות ציבוריות, בקהילות דתיות מגוונות, בכתות, בתנועות ובקבוצות לא דתיות ואף משפיעה עליהן.

בשולחן העגול "מנהיגות דתית-רוחנית" היו שותפים כשלושים בוגרים בתהליך העבודה השנתי. מאז סיום המפגשים השוטפים נכתבה חוברת, בידי צוות מקרב המשתתפים, המסכמת את התובנות ואת הידע שהתגבשו במהלך העבודה. חוברת זו עומדת לראות אור בשבועות הקרובים.

תהליכי למידה

שילוב תיאוריה ופרקטיקה

« הזמנה לשולחן עגול: הורים וחינוך: תאוריות, מחקר, פרקטיקה ומדיניות

בשנת תשע"ב אנו מזמינים את בוגרי ומסיימי תכניות מנדל להבנות שולחן עגול אשר כותרתו **"הורים וחינוך: תאוריות, מחקר, פרקטיקה ומדיניות"**. בשנים האחרונות מתרחשים שינויים רבים במרחבי החינוך השונים ומתקיימים תהליכים חינוכיים חשובים, המתבטאים בשינוי סדר היום החינוכי והציבורי. אחד השינויים הבולטים קשור בנוכחותם הדומיננטית של הורים במרחב החינוכי כמעורבים-מתערבים. מעורבות-התערבות זו מתרחשת הן ביוזמתם של ההורים עצמם, כפרטים וכנציגי ארגוני הורים, והן ביוזמתם של אנשי החינוך במסגרות הבית ספריות והעירוניות. נוכחות הורים זו נשענת על תפיסות מקצועיות ועל אידאולוגיות חינוכיות וחברתיות. מן הבחינה המקצועית מערכת החינוך מכירה בדבר נחיצותה של מעורבות ההורים לשם קידום הצלחת ילדיהם, ואף מעודדת אותה; מן הבחינה החברתית מתבסס השינוי על גישות דמוקרטיות ליברליות של זכויות אדם, על זכויות האזרח ועל זכויות ההורה והמורה; מן הבחינה האידאולוגית מתבסס השינוי על תפיסות של הפרטה ושל אזרח החינוך; ומן הבחינה הפסיכולוגית מתבססת מעורבות ההורים על הגישה החינוכית האקולוגית-מערכתית.

ההקשר החינוכי השתנה, אם כן, בשנים האחרונות ביחסו להורים, והם נתפסים כיום כגורם חשוב במרחב החינוך. יתרה מכך, ההורים נתפסים כבעלי עוצמה והשפעה על סיכויי הצלחה של מעשה החינוך ושל העוסקים בו. מחקרים בנושאים אלה, שנעשו בארץ ובעולם, מלמדים שיש חשיבות הולכת וגוברת למעורבות הורים בחינוך. השולחן העגול יעסוק בשאלות מהותיות הנוגעות בנושא זה, ויבחן את התהליך בטווח הנרחב שבין מדיניות לפרקטיקה.

יגבשו ויובילו את השולחן העגול **רעידה מסאלחה**, בוגרת מחזור ט בבית הספר למנהיגות חינוכית, מנהלת המרכז הארצי להורים ומשפחה בחברה הערבית, **ורינה כהן**, מסיימת התכנית לסגל הבכיר במשרד החינוך, ראש תחום הורים, שירות פסיכולוגי, משרד החינוך.

בוגרים המעוניינים להצטרף לשולחן העגול מוזמנים לפנות לרעות אונא צמרת בכתובת reutuna@mli.org.il

« הזמנה לשולחן עגול: לימודי ציונות והוראת ישראל - התדיינות מקצועית מול אתגרים וכשלים

ד"ר מרום מזמין את בוגרי ומסיימי תכניות מנדל, העוסקים בהוראת ישראל ובלמודי ציונות, להצטרף לתהליך למידה ברוח מנדל במסגרת השולחן העגול.

לימודי ציונות והוראת ישראל מתקיימים כיום בעולם שונה בתכלית מזה אשר חולל אותם. מצד אחד מדינת ישראל היא עובדה קיימת בחייהם של ישראלים ושל יהודים ברחבי העולם, ובשל כך היא איננה זקוקה לביסוס או לגיוס חינוכי. אדרבה, במציאות זו ניסיון של מחנכים "להנחיל ערכים ציוניים" נתפס אנכרוניסטי, מטיפני או מגויס. את תולדות הציונות, את הגותה ואת השתמעויותיה לימינו אפשר לשמור לטקסים ציבוריים, לסרטי תעודה, לפעילויות של תנועות נוער, למבחני בגרות או לרגעי משבר.

מצד אחר, כיום הולכים ומתרבים האנשים המפקפקים בעצם זכותה של ישראל להתקיים. ודאי שזה תקף לגבי אלה הנוקטים מבחוץ גישה עוינת, אנטי-ציונית ואף אנטישמית כלפי ישראל ולגבי אלה המושפעים מהם בכל רחבי העולם. אך יש גם התנכרות לציונות מבית - הן במדינת ישראל הן בקהילות יהודיות בתפוצות - עקב שינויים והתפתחויות במצב היהודי, הישראלי והעולמי בעשורים החולפים המאתגרים ואף מפריכים יסודות בנרטיב הציוני המכונן.

בין הקצוות הללו מתחולל משבר חינוכי עמוק. לעתים קרובות נראה שהאחיזה בשיטות ובתכנים המכוננים של החינוך הציוני מולידה במו ידיה את ההתנגדות לישראל ולציונות. יתרה מכך, אין ליצור תכנים ושיטות חדשות בלי שיתבססו על רוויזיה כלשהי בעצם התשתיות הרעיוניות המקנות משמעות לישראל ולציונות כיום.

מצב זה כה מורכב ותובעני עד שהוא מחייב התייחסות מקצועית מעמיקה ושיטתית ובד בבד גם תחכום והיענות הולמת. התייחסות כזאת תכלול בין השאר: חשיפה לקולות חדשים המנסים לעדכן את החזון החינוכי הציוני; שיח פתוח וביקורתי בין מנהיגים מקצועיים; לימוד מהצלחות ומכישלונות; שימוש מושכל במחקרים אמפיריים; השקת ניסויי פיילוט משותפים.

למרבה הצער, תחושת העוינות מבחוץ והמשבר החינוכי מבפנים יוצרים מציאות שבה מעטים הם הארגונים והמוסדות המקנים את התנאים הדרושים להתדיינות מקצועית שכזאת. מציאות זו מכתיבה יצירת "הצלחות" מיידיות ככל האפשר וגיבוש של מדיניות תקצוב והערכה בהתאם.

רישות ויצירת שותפויות

שינוי פני החינוך והחברה בישראל

ד"ר דניאל מרום הוא בוגר מחזור ו של תכנית עמיתי ירושלים, המכהן כיום כמנהל האקדמי של מכון מנדל למנהיגות. ד"ר מרום ייסד וניהל במשך שבע שנים את ה"יחידה לפיתוח חזון בחינוך". במסגרת יחידה זו התמקד בנושא של החזון החינוכי הישראלי הציוני בשילוב התנסויות בשטח ואף פיתח כלים לצורך יישום חזונו זה. לאחרונה אף לימד מרום קורסים על ישראל במסגרת רב-תרבותית ומורכבת ב-San Francisco state University.

בשולחן העגול ייפגשו המשתתפים פעם בשלושה שבועות למפגש המתמקד באתגרים ובכשלים בהוראת ישראל ובלימודי הציונות כיום. ייחודו של שולחן עגול זה בכך שהוא יכנס מנהיגי חינוך העוסקים בנושא זה הן בישראל הן בתפוצות ויאפשר להם ללמוד אלה מאלה.

בוגרים המעוניינים להצטרף לשולחן העגול מוזמנים לפנות לרון גופר בכתובת roneng@mli.org.il

הזמנה להצעת שולחנות עגולים חדשים

אנו מזמינים את בוגרי ומסיימי תכניות מנדל ליזום שולחנות עגולים ולהיות שותפים בקבוצת חשיבה ומחקר משמעותית לפיתוח מדיניות ולקידום תהליכי שינוי בחברה הישראלית. הקבוצה תאפשר דיון מעמיק בנושא הנידון ובדיקת המתרחש בארץ ובעולם בהיבטים נרחבים.

לפרטים יש לפנות לרעות אונא צמרת בכתובת reutuna@mli.org.il

« מודל ייעוץ עמיתים

בשנת תשע"ב אנו מציעים מודל חדש - **ייעוץ עמיתים** - המאפשר לבוגר מנדל שותפות עם קבוצת בוגרים, המהווה קבוצת חשיבה והתייעצות לגבי אתגר מקצועי משמעותי שעמו מתמודד הבוגר. המטרה היא ליצור חיבור בין חזון לבין עשייה חינוכית חברתית. במהלך השנה הקרובה נקיים ייעוץ עמיתים לד"ר **חפצי זהר**, בוגרת מחזור ט בבית הספר למנהיגות חינוכית, ממלאת מקום ראש עיריית באר שבע וסגניתו ומחזיקת תיק החינוך בעיר. ד"ר זהר מזמינה את בוגרי ומסיימי תכניות מנדל להיות שותפים ביצירת אסטרטגייה חינוכית לעיר באר שבע ולחשיבה על יצירת חזון חינוכי לטווח הארוך ומימוש.

בתהליך גיבוש החזון החדש ייעשה שימוש בכלי המכונה scenario planning בהנחיית פרופ' כארים מאג'ד מבית הספר למנהל עסקים בפריז. אמצעי זה מאפשר יצירת תרחיש עתידי בעיצוב החזון החינוכי של העיר באר שבע עשר שנים מהיום, תרחיש המשקף את החזון האישי והקבוצתי, את הפעילויות החינוכיות כיום ואת ניסיונם של הבוגרים. בתום התהליך יוכלו המשתתפים לאתר בתוך התרחיש את ההחלטות המכריעות בחשיבותן הנדרשות לביצוע מייד. בוגרי מנדל המשתתפים בתהליך יוכלו לרכוש כלי יישומי למימוש בארגונים שלהם, נוסף על תרומתם לעיצוב החזון החינוכי של באר שבע.

בוגרים המעוניינים לקחת חלק בעיצוב חשיבה אסטרטגית על האתגרים החינוכיים בעיר באר שבע או במידע נוסף על אודות ייעוץ עמיתים מוזמנים לפנות לשחר בר יהודה בכתובת shaharbar@mli.org.il

ייעוץ העמיתים עתיד להתקיים בחודש מרץ 2012.

<< שותפויות עם ארגונים, עם אנשי מקצוע ועם מרצים בינלאומיים

יחידת הבוגרים מאפשרת מפגשים אקדמיים ומקצועיים עם מרצים ועם אנשי מקצוע מן השורה הראשונה בעולם. המפגשים מתמקדים בתחומי תוכן מגוונים, ובהם ניהול, חינוך, חברה ופילוסופיה, במטרה לאפשר למידה, התפתחות מקצועית ויצירת קשרים מקצועיים עבור הבוגרים.

במהלך שנת תשע"ב צפויים להתארח ביחידת הבוגרים כמה מרצים מהארץ ומחו"ל וביניהם: ד"ר ג'ודי שולמן, ד"ר דיוויד כהן, ד"ר סם ויינברג, פרופ' אדוארד סקלוט וד"ר טוני בראון. במהלך השנה נפרסם בהרחבה את מועדי המפגשים הקבוצתיים עם המרצים הללו ואת תכניהם. נקיים מפגשים אישיים במידת האפשר.

חשיפה למגמות גלובליות

יצירת ידע

« ייעוץ קבוצתי - ניתוח אירועים (case methods)

פרופ' ג'ודי שולמן

ניתוח אירועים הוא שיטת למידה המשתמשת בסיפור אישי, מקרה בוחן (case), כאמצעי לסייע בקבלת החלטות הנוגעות לאתגרים ניהוליים. השיטה מסייעת להפוך את הניסיון המעשי המצטבר בשטח לכלי למידה. יחידת בוגרי מנדל מציעה סמינר המתמקד בניתוח אירועים (case methods), שבמהלכו ילמדו המשתתפים כיצד לזהות וליצור מקרי בוחן בתהליכי קבלת החלטות וכיצד להשתמש בהם. המפגשים יכללו: הקניית ידע הקשור לשיטה זו; זיהוי של מקרה מתאים ללמידה; ואתיקה של כתיבה ושימוש במקרי בוחן ודרכי השימוש השונות אותן יכול הבוגר ליישם בארגון אותו הוא מוביל.

הסמינר ישלב למידה בקבוצה, כתיבה אישית ולמידה בקבוצות קטנות ויתקיים ברובו באנגלית. הסמינר יתקיים במהלך חודש פברואר.

ג'ודי שולמן כיהנה במשך 25 שנים כחוקרת בכירה ב-WestED, מלכ"ר חינוכי בסן פרנסיסקו. במחקרה ובעשייתה המקצועית היא מתמקדת בשיפור פרקטיקות של הוראה, בהכשרת מורים ובדרכי למידתם. פרופ' שולמן היא מחלוצות פיתוח הכתיבה המקצועית של מקרים ככלי לקידום מקצועי לצוותים חינוכיים ומחלוצות המשתמשות באמצעי זה. היא מובילה סמינרים בנושא "ניתוח אירועים" במסגרות רבות ובמקומות שונים בעולם. היא השתתפה בפרויקט של קרן Carnegie לקידום ההוראה, שמטרתו פיתוח "חזון של האפשרי" באמצעות שימוש במקרים וירטואליים, הובילה אתר מולטימדיה המקדם את פרקטיקות ההוראה בבית ספר יהודי, והנחתה מחנכים לגבי אופן השימוש באתרים אלו לקידום תכניות הכשרתם והתפתחותם המקצועית.

בוגרים המעוניינים להשתתף בסמינר מוזמנים לפנות לרעות אונא צמרת בכתובת reutuna@mli.org.il

« הערכת תכניות

אנשי חינוך ויזמים חברתיים פועלים לקידום תכניות בעלות מטרות מרובות ברמת מורכבות גבוהה מתוך רצון לקדם יעדים חברתיים וחינוכיים. רובם ככולם מודעים לצורך לבחון ולהעריך תכניות אלו, הן ככלי לשיפור דרכי פעולתן הן ככלי להוכחת השפעתן אל מול מקבלי החלטות והמממנים. עם זאת, לעיתים רחוקות מתבצעת ההערכה בתוך הארגון כחלק בלתי נפרד מעשייתו היום-יומית וכאמצעי לקבלת החלטות.

לפיכך יחידת בוגרי מנדל מציעה לבוגריה ייעוץ אשר נועד לפתוח צוהר להיכרות עם הערכה מבוססת תאוריה, עם מודלים חלופיים להערכה ועם הדרכים ליישומה בתוך הארגון. כל זאת אגב התבוננות בסוגיות אתיות העומדות בבסיס רעיון ההערכה. המפגשים יתנהלו במודל ייעוצי המשלב בין יסודות כלליים שיילמדו במסגרת קבוצתית לבין התאמתם לצרכים הייחודיים של כל בוגר הנוטל חלק בייעוץ.

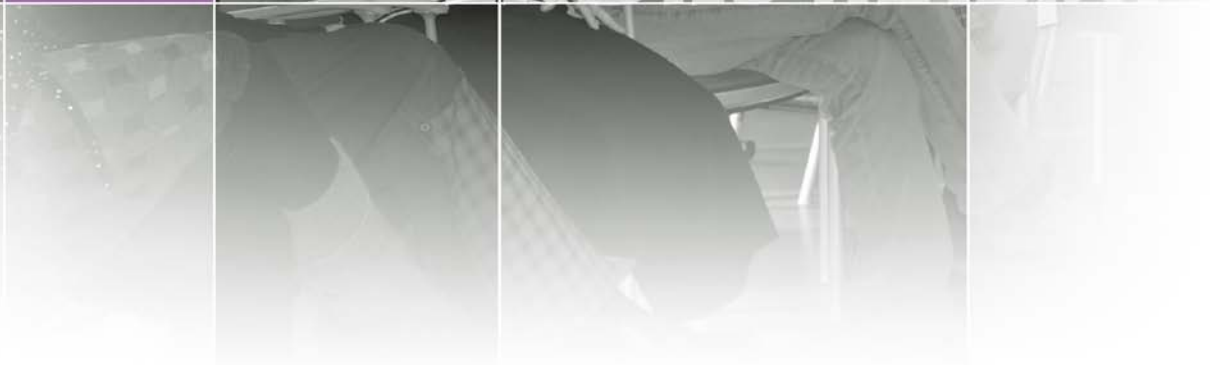
הקורס יתקיים במהלך 2011-2012. בוגרים המעוניינים להשתתף במפגשים מוזמנים לפנות לאודט סגל בכתובת odettese@mli.org.il

אנו מזמינים בוגרים המעוניינים להציע רעיונות לייעוץ קבוצתי שעניינו רכישת מיומנויות, ידע וכלים רלוונטיים לפנות לשחר בר יהודה בכתובת shaharbar@mli.org.il

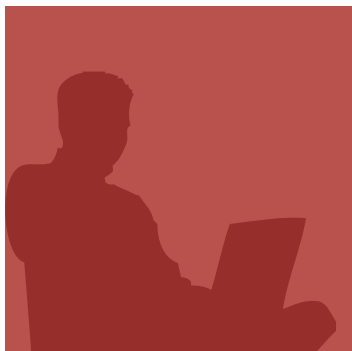

הקבוצה כמשאית

בוגרים בשטח

« קהילה מנדלית לומדת: תכניות המשך

יחידת הבוגרים מקיימת תכניות המשך לבוגרי מכון מנדל במתכונת קבוצתית המבוססת על מחזור הלימודים. התכניות כוללות הרצאות ודיונים קבוצתיים. תכניות המשך נועדו ליצור זירת דיון לבירור דילמות מקצועיות, להציג מקורות מידע עדכניים על המתרחש בתחומי החינוך והחברה ולפתח קהילה לומדת. הנחת העבודה היא שהלימודים במכון מנדל יוצרים שיח ייחודי ומכונן בין בני כל מחזור, שיח ההופך את הקבוצה למשאב להמשך ההתפתחות המקצועית. התכנית פותחה מתוך הבנה כי היועצות מקצועיות בין עמיתים היא תשתית חיונית לבניית קהילה לומדת. הנחה נוספת היא שבוגרים טריים עשויים להיזקק לסביבה תומכת בשלב השיבה לעבודה עם תום לימודיהם במכון.

השנה נמשיך ונקיים תכנית מפגשים חודשיים למחזורים יד-טו, טז ויז אשר נועדו לתת מענה תאורטי ומעשי לדילמות הייחודיות המעסיקות כל בוגר.

מחזורי יד-טו: במסגרת הפגישות מתארחים המשתתפים באתרי הבוגרים ובארגוניהם. במהלך המפגש נערך דיון בהנחיית הבוגר המארח בטקסט כלשהו שנשלח מראש, המאפשר דיון בסוגיה ניהולית במישור האישי והקבוצתי. מנחה: **ד"ר יהודה בן דור**.

מחזורים טז, יז: מפגשי הקבוצות עוסקים בפיתוח קריירה בהיבטים כוללים ואישיים, תוך כדי התייחסות לצורך בבניית מסלול קריירה, לכישורים הדרושים לכך ולשימוש במשאב הקבוצתי לשם כך. מנחה: **אבנר הכהן**.

מחזור יח - השנה תיפתח תכנית עבור המחזור היוצא של בית הספר למנהיגות חינוכית (מחזור יח). התכנית השנתית של הקבוצה מתמקדת בשלושה היבטים: הרחבת הידע המקצועי; רכישת כלים ומיומנויות; ויצירת מרחב לשיתוף באתגרים ובדילמות לקבלת היזון חוזר במסגרת עוטפת. מנחה: **אבנר הכהן**.

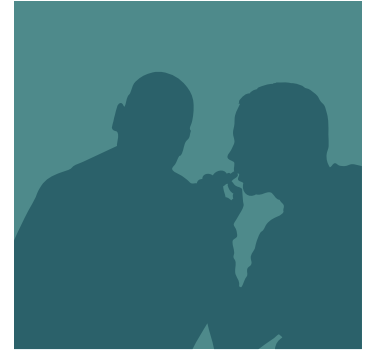
בשנת תשע"ב תיפתח לראשונה תכנית המשך של קבוצת מנהיגות חינוכית בצה"ל של המחזור היוצא (מחזור ה), וכן תיפתח תכנית עבור המחזור היוצא של בית הספר למנהיגות חינוכית (מחזור יח). התכנית השנתית של הקבוצה מתמקדת בשלושה היבטים: הרחבת הידע המקצועי; רכישת כלים ומיומנויות; ויצירת מרחב לשיתוף באתגרים ובדילמות לקבלת היזון חוזר במסגרת עוטפת. מנחה: **אבנר הכהן**.

אנו מזמינים את בוגרי כל המחזורים ליזום תכנית לפיתוח תהליכי למידה משותפים בעבור בני המחזור שלהם.
לפרטים נא לפנות למיכל דנון בכתובת: michaldan@mli.org.il

« שישי מנדל

יחידת הבוגרים מעוניינת להבנות מרחב, מקום וזמן לשיח לא פורמלי של בוגרים בינם לבין עצמם ובינם לבין אנשי סגל, אנשי מקצוע ואחרים מתוך רצון לתת במה לחשיבה רעיונית משותפת ולקידום שותפויות בין בוגרים. אנו מזמינים את בוגרי ומסיימי תכניות מנדל להיפגש פעם ברבעון החל בינואר 2012 בימי שישי בבוקר בשעות 9:00-12:30 עם אורחים, עם אנשי סגל ועם אנשי מקצוע למפגש חברים, לרישות, לדיון ולשיתוף ברעיונות באווירה לא פורמלית. פרטים על מועדי המפגשים יימסרו סמוך לאירוע.

על מועד המפגש הראשון תבוא הודעה בהמשך.

מובילי שינוי

מטח

המרכז לטכנולוגיה חינוכית

מטח הוא מלכ"ר הפועל זה ארבעה עשורים לקידום החינוך בישראל ולמימוש שליחותו החברתית:

- קידום הישגים וטיפול מצוינות במאה ה-21
- יצירת הזדמנויות שוות לכל ילדי ישראל
- שימור והחייה של נכסי תרבות ישראל וקידום ערכיה הדמוקרטיה בעידן המידע

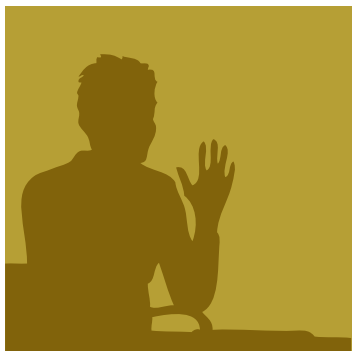
300 עובדים בעלי תארים מתקדמים בתחומי הדעת השונים, בתכנון לימודים, במדידה והערכה ובטכנולוגיה.

יזמות

« בוגר מארח

יחידת בוגרי מנדל עורכת דרך קבע ביקורים בארגונים ובמוסדות שבהם פועלים בוגרים. במשך השנים למדנו כי בוגרים רבים היו רוצים ללמוד על השפע המקצועי, הרעיוני והיזמי המצוי בקרב קהילת מנדל. יתרה מכך למדנו כי בוגרים רבים היו שמחים לשתף בוגרים אחרים בעשייתם. כדי לענות על הצרכים הללו נארגן ביקורים שיתקיימו פעם בחודש בקירוב אצל בוגר, אשר יארח את המתעניינים מקרב קהילת מנדל לסיור ולדין. יחידת הבוגרים תתכנן יחד עם הבוגר את הביקור ותנהל את ההרשמה לביקור. ניהול הביקור והאירוח יהיו באחריות הבוגר המארח.

להלן המפגשים הקרובים:

6.1.2012 - "על משמעות הלמידה החווייתית: הדגמה בהוראת המדעים" באירוח ד"ר אבי גולן, מנהל יחידת התלמידים, מכון דוידסון לחינוך מדעי, מכון ויצמן, בוגר מחזור יב בבית הספר למנהיגות חינוכית.

17.2.2012 - "לנהל כפר נוער - היבטים חברתיים, חינוכיים וניהוליים" באירוח נתן ביטון, מנהל כפר הנוער הדסה נעורים, בוגר מחזור יג בבית הספר למנהיגות חינוכית.

23.3.2012 - "אתגרים חינוכיים ברשות מקומית" באירוח שרונה בר נס, מנהלת מחלקת החינוך במועצה אזורית מטה יהודה, בוגרת מחזור טז בבית הספר למנהיגות חינוכית.

בוגרים המעוניינים לארח את בוגרי ומסיימי תכניות מנדל השונות בארגונם, מוזמנים לפנות לרעות אונא צמרת בכתובת reutuna@mli.org.il

« כנס בוגרי מנדל לחינוך וחברה

כנס בוגרי מנדל 2011 יוקדש לעיסוק במופעי הזהות המקצועית של בוגרי ומסיימי תכניות מנדל השונות. הבחירה להתמקד בסוגיית הזהות המקצועית תואמת את משימתה של יחידת הבוגרים לעסוק בפיתוח המקצועי המתמשך של בוגרי מנדל, ונועדה לסייע בהעמקת הקשרים ושיתוף הפעולה בתוך קהילת מנדל תוך כדי דיאלוג וביורור תאורטי ופרקטי של סוגיות מהותיות בחינוך ובחברה.

בהלימה עם חזון קרן מנדל ועם מטרת-העל של יחידת הבוגרים, אנו מבקשים לייצר בכנס הזדמנויות עבור הבוגרים לביורור משותף של רכיבי הזהות המקצועית בהקשריהם השונים - האישי, הארגוני, הקהילתי והלאומי - לצורך יצירה ורכישה של ידע ופרקטיקות חדשים, אשר יסייעו בידיהם להוביל שינויים ולמנף אותם בשדה החינוך והחברה.

זהותם המקצועית של כל אחד מהמשתתפים בכנס היא חלק מפסיפס הזהויות המתקיימות בהם בעת ובעונה אחת. בשל כך תהליך בירור הזהות המקצועית מכתיב עיסוק ברכיבים שונים - אישיים, קבוצתיים, חברתיים, תרבותיים ומקצועיים - לוקליים וגלובליים. בוגרי ומסיימי תכניות מנדל, המנהיגים ומנהלים ארגונים חינוכיים וחברתיים, מתמודדים תדיר עם סוגיות הקשורות בזהותם המקצועית והאישית ובזהות הקהילה או הארגון שבהם הם פועלים. לפני הכנס התקיימו סדנאות בהשתתפות בוגרים, אשר מטרתן ומטרת המושבים והסדנאות שבמהלכן, לאפשר לבוגרי מנדל להתכתב עם זהותם המקצועית ועם החומרים שמהם מורכבת הפרופסיה שלהם. כך הם יוכלו להניע קדימה פתרונות ופרקטיקות ולשפר את יכולתם להתמודד עם האתגרים הניצבים לפניהם בדרך למימוש חזונם.

הכנס ייפתח בסדנה בהנחיית פרופ' רוברט קיגן מאוניברסיטת הארוורד, ובמהלכה נבחן יחד את מושג ה"חסינות מפני שינוי" שבבסיס מחקרו ואת השפעותיו על זהותם המקצועית של מנהלים ושל מנהיגים בארגונים. בהמשך הכנס, תעסוק הרצאתו של פרופ' דוד דרי בתפקיד המרכזי שממלאות המנהיגות והיזמות בעיצוב זהותם המקצועית של בוגרי מנדל. המשכה הישיר של הרצאה זו ביריד יוזמות שבו יציגו חברי קהילת בוגרי מנדל יוזמות חדשות בתחומי החינוך והחברה. במושב העוסק במופעים שונים של זהות מקצועית נציג מגוון ביטויים ושפות שבעזרתם אפשר יהיה לברר מהי זהות מקצועית ולהרחיב את הדיון בה. במושב זה יבוטאו תוצרי הסדנאות המקדימות לכנס, אשר עסקו כאמור בסוגיית הזהות המקצועית, מנקודת מבטן של האמנות, של הכתיבה ושל האתיקה. יחתום את הכנס מושב בנושא קהילות מעשה בהנחיית ד"ר אטיין וונגר, מומחה עולמי בתחום. במושב זה ובתהליך העוקב אחר הכנס אנו

הזדמנות לדיאלוג

מנהיגים משנים

מבקשים לבחון יחד אם ערכי ה"קהילה" כרכיב מהותי במונח זהות מקצועית, יכולים להשפיע על המתרחש בתחומי החינוך, הרווחה והחברה בישראל. יחידת הבוגרים רואה במפגש של כלל חברי הקהילה בכנס הזדמנות ליציאה למסע לבירור זהותה המקצועית של כלל קהילת מנדל.

כמו כנסי הבוגרים שקדמו לו, הנחת היסוד בבסיס כנס הבוגרים 2011 היא שהשינוי מתחיל אמנם ביחיד אך יכול להתרחב אל הארגון, אל הקהילה ואל כלל החברה הישראלית ולהשפיע עליהם. עשייתם החינוכית והחברתית של הבוגרים המשתתפים יכולה להיתרם מהבנת המגמות ונקודות המבט הגלובליות ומהפיכתן למעשים בשדות פעולתם של הבוגרים. הכנס משקף שלל היבטים של תהליך התפתחות זה, באמצעות סדנאות תהליכיות (אישיות וקהילתיות), הכרת היוזמות החינוכיות והחברתיות של בוגרי מנדל וחיפה למומחים בעלי שם עולמי בתחומי הניהול, הקהילה והמנהיגות.

אנו מזמינים את בוגרי ומסיימי תכניות מנדל השונות לקחת חלק פעיל בכנס. פרטים נוספים ניתן למצוא באתר הכנס, כמו כן ניתן להפנות רעיונות, שותפויות ובקשות הנוגעות לכנס לרונון גופר בכתובת roneng@mli.org.il

פיתוח מקצועי ברובד האישי

« ייעוץ אישי

כמדי שנה, אנו מציעים לבוגרי ומסיימי תכניות מנדל ייעוץ מקצועי אישי במסגרת יחידת הבוגרים. הייעוץ מוצע לבוגרי התכניות המובילים ארגונים והזקוקים לתמיכה ממוקדת באתגרים חינוכיים וניהוליים שעמם הם מתמודדים בדרך למימוש חזונם. כל בקשה לייעוץ אישי נבחנת לגופה, על פי קריטריונים קבועים, בידי ועדה מקצועית המתכנסת ארבע פעמים בשנה. רוב הבקשות שהוגשו בשנים האחרונות עוסקות בנושאים כגון: פיתוח קריירה; סוגיות ניהוליות; חיזוק הארגון; יוזמות חינוכיות וחברתיות חדשות.

מסלולי הייעוץ:

- עד 15 שעות ייעוץ: תהליך קצר טווח דוגמת גיבוש מסלול או מוקד מקצועי
- עד 30 שעות ייעוץ: ייעוץ ארוך טווח לבוגר במקרה של התמודדות עם כניסה לתפקיד חדש
- מעל 30 שעות ייעוץ: ליווי שנתי לתהליך ממושך דוגמת ייעוץ ארגוני

כמו כן ניתנת לכל בוגר האפשרות לקבל סל ייעוץ קטן, עד 6 שעות, המספק מענה נקודתי, מיידי וממוקד, באישורה של מנהלת היחידה.

את בקשת הייעוץ יש להגיש על גבי טופס הנמצא באתר האינטרנט של יחידת הבוגרים, עד שבוע לפני מועד כינוס הוועדה.

פגישות הוועדה הבאות יתקיימו במועדים האלה:

- 6.12.2011 (הגשת בקשה עד 30.11.2011)
- 24.4.2012 (הגשת בקשה עד 17.4.2012)
- 10.7.2012 (הגשת בקשה עד 3.7.2012)

לפרטים נוספים ניתן לפנות למיכל דנון בכתובת michaldan@mli.org.il

שותפות ארוכת טווח

תזון

« מפגשים אישיים בשטח

אחד מערוצי התקשורת הייחודיים של יחידת הבוגרים עם בוגרי ומסיימי תכניות מנדל הוא המפגשים השבועיים, המתקיימים בכל רחבי הארץ, שעורכים פרופ' חיים אדלר ורעות אונא צמרת עם בוגרים במקומות עבודתם.

בשנה החולפת נבנה ביחידה מודל ייחודי לפעילות זו, ובמסגרתו מבקר צוות היחידה אצל בוגרים טריים, אצל בוגרים הנתונים בתהליכים של שינוי תפקיד ואצל בוגרים ותיקים. המפגשים האישיים מזמנים היכרות עם בוגרים במקום עבודתם, מאפשרים תהליכי ייעוץ ראשוני לבוגר וחשיבה משותפת על המשך התפתחותו המקצועית, ומחברים אותו למכלול היכולות והכוחות העומדים לרשותו בתחומי קהילת מנדל, ובכלל זאת האפשרויות שמציעה לו יחידת הבוגרים.

המפגש מספק מענה ראשוני, מקצועי ואקדמי, ומזמן את המשך הדיאלוג יחד עם יחידת הבוגרים. הביקורים תורמים לחיזוק הידע הקיים ביחידת הבוגרים על אודות המתרחש בשדה החינוכי והחברתי ומסייעים ליצירת מאגר ידע מקצועי למען למידה משותפת בקהילה כולה. השאיפה בכך היא לבנות תפיסת קהילתיות וליצור תחושת ערבות הדדית בין בוגרי ומסיימי תכניות מנדל.

תהליך הייעוץ כולל העברת חומרים מקדימים ושאלות מכוונות. המפגש עצמו מתועד, ועוסק במוקדי עניין מקצועיים וכן ביצירת רישות בין הבוגר לבין בוגרים רלוונטיים אחרים. לאחר המפגש מקבל הבוגר סיכום מפורט של הנושאים העיקריים שעלו בו, ובכלל זאת תובנות של כלל אנשי הצוות לגבי האתגרים שעלו במפגש והפניה על פי צורך לייעוץ אישי או קבוצתי ולשאר הפעילויות ביחידת הבוגרים.

בוגרים המעוניינים בביקור של פרופ' חיים אדלר וצוות היחידה מוזמנים ליצור קשר עם חיים אדלר בכתובת haima@mli.org.il או עם רעות אונא צמרת בכתובת reutuna@mli.org.il

« מיזמים משותפים

שותפויות עם בוגרי ומסיימי תכניות מנדל הן אחד היסודות המרכזיים בעבודת היחידה. השותפויות מתבטאות בהבניית מיזמים משותפים עם בוגרים, כיחידים וכקבוצה, בנושאים העומדים על סדר יומם של הבוגרים לשם חיזוק יכולתם לממש תכניות מקצועיות.

« רואים את הקולות

ביוזמה משותפת של מכון אבניים, יחידת הבוגרים של קרן מנדל ומכון אבני ראשה למנהיגות בית ספרית, בימים אלה רואה אור ספר שבמרכזו אחד עשר סיפורים (תיאורי מקרים) של מנהלי בתי ספר מכל רחבי הארץ - כולם בוגרי מנדל. הסיפורים משקפים את הדרמות המתרחשות בין כותלי בתי הספר ואת הדילמות האנושיות המורכבות המתעוררות בעקבותיהן.

לאחר כל תיאור מקרה מוצגות תגובות שנכתבו בידי דמויות בולטות בציבוריות הישראלית: אנשי אמנות ושירה, עסקים וכלכלה, מחקר ומדעים, פוליטיקה וחינוך. התגובות הן בבחינת זרקורים המאירים נקודות מבט נוספות - אישיות, אמנותיות, מגדריות, חברתיות, כלכליות ואידאולוגיות - על נקודת מבטה של הדמות המספרת.

הספר מכונן אפוא שיח בין עולם החינוך ובית הספר לבין מעגלים נוספים של החברה הישראלית. מטרתו לעורר חשיבה ודיון בקרב הקהילה החינוכית בארץ, בקרב הורי התלמידים ובקרב בעלי עניין נוספים. הספר מציג את בית הספר כמוסד העומד במוקד הווייתן של החברה והתרבות בישראל.

המנהלים הבוגרים שסיפוריהם מוצגים בספר הם: דני בר גיורא, רותי להבי, נאסר אבו ספי, אבי גולן, מיכל שביט, עופר יחיא, אייל שאול, קארן טל, מנדי רבינוביץ', אריאל לוי, שמחה לוי.

המגיבים לתיאורי המקרים הם: פרופ' עוז וד"ר תמר אלמוג, מיכל דביר, ד"ר צביה ולדן, משה וקסלר, נחום חופרי, ד"ר מאיה חושן, אהרון ידלון, דב לאוטמן, שולה מולא, קובי מור, פרופ' מרדכי ניסן, עדה ספנוב, שלומית עמיחי, פרופ' דן ענבר, ד"ר צבי צמרת, פרופ' פייר קלץ, יונדב קפלון, אסתי רוסט, נדים שיבאן, יוסי שריד ופרופ' יולי תמיר. עורכת הספר: שבי גוברין; עורכת משנה: חמוטל פרת. שתי העורכות בוגרות מחזור ט בבית הספר למנהיגות חינוכית.

רואים את הקולות

לשנות את העולם

« מחזון ליום-יום

בשנה החולפת סייעה יחידת הבוגרים לכמה בוגרים בתהליך של **חילוץ חזון והבנייתו בארגונים** שבהם הם פועלים. כן, סייעה היחידה **בהבניית ידע, תפיסה ומודל פעולה** של ארגונים המייסדים יחידות בוגרים עצמאיות. בוגרים המעוניינים לקבל סיוע בנושאים אלו מוזמנים לפנות לאודט סגל בכתובת odettese@mli.org.il

« ועדות ערר

כחלק משיתוף פעולה הנרקם עם משרד הרווחה איתרה היחידה כמה בוגרים המעוניינים לשמש נציגי ציבור בוועדות ערר של משרד הרווחה. ועדות ערר אלו מאפשרות ביטוי חברתי משמעותי. אנו רואים בשילובם האפשרי של בוגרים בוועדות אלה תרומה ממשית לשיפור פני החברה הישראלית. שיבוץ בוגרים בעבודת ועדות הערר הוא מיצוב משמעותי של בוגרי ומסיימי תכניות מנדל כמייצגים, את הציבור בישראל, כמשפיעים עליו וכפועלים למענו.

בוגרים המעוניינים לבחון את התאמתם לשמש נציגי ציבור בוועדות ערר במשרד הרווחה מוזמנים לפנות לשחר בר יהודה בכתובת shaharbar@mli.org.il

אנו מזמינים את בוגרי ומסיימי תכניות מנדל להציע ליחידת הבוגרים מיזמים משותפים נוספים. בוגרים המעוניינים בכך מוזמנים לפנות לרעות אונא צמרת בכתובת reutuna@mli.org.il

« הזמנה לשימוש בתשתיות קרן מנדל

בוגרי ומסיימי תכניות מנדל מוזמנים לראות את מתקני קרן מנדל כבית. הם מוזמנים להתארח בו ולהשתמש במשאבים שאותם הוא מציע. לרשות הבוגרים עומדים ספרייה, חדרי ישיבות ופגישות וחדר מחשבים, בכפוף לשעות פעילות מקובלות ולמגבלות המוגדרות. השימוש בחדרי הישיבות ובכיתות ייעשה בתיאום מוקדם עם הגורמים המתאימים במכון.

בוגרים המעוניינים להשתמש במתקני המכון מוזמנים להתעדכן בכללים לשימוש בהם באתר יחידת הבוגרים ומוזמנים להגיש בקשה. הבקשות ייבחנו בהתאם לקריטריונים שהוצבו. טופס נהלים ובקשה לשימוש במתקני מנדל נמצא באתר האינטרנט של יחידת הבוגרים ובקישור הבא: <http://portalprod/Pages/frmsAndReg.aspx>

צוות יחידת בוגרי מנדל

שם	טלפון	דוא"ל
פרופ' פייר קלץ סגן נשיא קרן מנדל ישראל, מנהל התכנית לתואר מוסמך במנהל עסקים במנהיגות חברתית, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב	02-5688876	kletz@mli.org.il
ד"ר גרניט אלמוג ברקת, מנהלת יחידת בוגרי מנדל	02-5688871	granitalm@mli.org.il
פרופ' חיים אדלר, יועץ, מנחה וחבר סגל יחידת בוגרי מנדל	02-5688865	haima@mli.org.il
רעות אונא צמרת, רכזת ייעוצים בשדה ותיעוד	02-5688803	reutuna@mli.org.il
שרי אלמוג, רכזת יחידת בוגרי מנדל	02-5688915	sarialm@mli.org.il
שחר בר יהודה, מנהל תחום חברה ורווחה	02-5688816	shaharbar@mli.org.il
אלה גוטמן, רכזת אדמיניסטרטיבית	02-5688816	allagut@mli.org.il
רון גופר, מנהל פיתוח	02-5688874	roneng@mli.org.il
מיכל דנון, רכזת ייעוצים ולוגיסטיקה	02-5688845	michaldan@mli.org.il
אודט סגל, מנהלת הערכה, מתודולוגיות וניהול ידע	02-5688878	odettese@mli.org.il

כתובתנו באינטרנט: www.mli.org.il/MandelCMS/GraduateUnit

דוא"ל יחידת הבוגרים: graduates@mli.org.il

טלפון: 02-5688803 • פקס: 02-6736118